

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za čet.
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 15. januarja 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 6.

Nemški eksport 1924.

Preteklo leto je prineslo nemški eksportni trgovini ono spremembo, ki so nanjo upali in ki so se je obenem bali. Iz časa inflacije so se prerili do trdne vrednote, a ne do trdnih cen. Ravno eksporter pa potrebuje v prvi vrsti stalnih cen, kajti njegove oferte gredo na mesece in nobena reč v redni kupčiji bolj ne moti, kakor nepotrebno in drago dopisovanje o spremembi cen pri starih ponudbah. Preteklo leto je v tem zelo napredovalo, a ni prineslo one tako pogrešane stabilnosti. Še slabše, kakor kolebanje cen, je naraščanje cen. Nemški eksporter je zato na svetovnem trgu napram inozemskim konkurentom zelo na slabem. Pomagali so si z blagom tujega izvora, vendar se to manjša in zmeraj bolj postaja trgovina samo nemška.

Kakor drugod, je tudi na Nemškem izgubilo vse polno povojnih podjetij. Dobra njih konjunktura je s stabilizacijo nemške marke prenehala. Slučajni eksporter je moral že zato izginiti, ker svetovni trg ni polagal več tolke važnosti »samo na blago«, temveč so inozemski kupci spet iskali zaupanja vrednih zvez, ki so jih poznali in našli v krogih starih eksportnih tvrdk. Zdi se, kakor da je tovrstna trgovina definitivno doigrala. Tudi nekaj starih tvrdk je postalo žrtev povojnih razmer. Na drugi strani se je pa obdržalo nekaj novih tvrdk, katerih imejtelji so si nabrali potrebnega znanja vsled dolgega bivanja v inozemstvu. Vojska je pregnala veliko v tujini živeti Nemcev, obdržali so pa svoje osebne stike, in te zveze so jim pri eksportu bistveno pomagale. Njih podjetja uspevajo. Prav to uspevanje najbolj dokazuje, kaj je hrbenica eksportne trgovine: osebno poznavanje inozemskega trga, osebne zveze in stiki. Ne zadostuje več samo pismena reklama, čeprav je zelo dragocena; treba je iti ven h kupcu in se zgovoriti z njim. Povsod po svetu se spet porajajo nemški potniki. V Severni in Južni Ameriki ter v Evropi jih je že kar preveč; gredo pa tudi že v Azijo in Afriko, in povsod tam, kjer so kupovali pred vojsko nemško blago, se pojavlja nemški potnik s svojim velikanskim vzorčnim kovčgom. Stroški so sicer ogromni, zaslužek majhen, a treba je računati na zboljšanje kalkulacije v cenah.

Potreba okrepitve finančne pozicije je leta 1924 združila več eksportnih tvrdk. In jih bo tudi še letos.

Eksportna trgovina, barometer gospodarskega položaja, išče v prvi vrsti stabilnih gospodarskih razmer. Največji njen sovražnik je besedica: spremenljivo. — Primerjajmo zadnje dni tudi pri nas.

Za ureditev obrestne mere.

Uprava Narodne banke je v svrhu nadaljevanja svoje akcije za reguliranje obrestne mere na bazi 18 oziroma 10%, o čemer smo v našem listu pred časom že poročali, poslala vsem svojim podružnicam sledečo okrožnico:

Po daljši sukusiji v svoji seji z dne 2. decembra pr. l. o vprašanju znižanja obrestne mere pri domačih denarnih zavodih smatra bankina uprava:

1. Da misli o zmanjšanju obrestne mere pri domačih zavodih ni treba opustiti. 2. Da ima Narodna banka

pravico in dolžnost o tem voditi račun, kolike obresti zaračunajo njeni klijenti — denarni zavodi in kakšne obresti plačujejo za vloge in da potem tudi odreja, daje ali odvzema že dane kredite denarnim zavodom. 3. Da bi Narodna banka v kreditnem poslu mogla vedeti, kakšne obresti se smatrajo za opravičene in da bi na podlagi tega uravnala tudi svoje kreditiranje, je potrebno, da se stvari ustanova, sestavljena iz samih denarnih zavodov, ki bi od časa do časa določala s pristankom Narodne banke višino opravičenih aktivnih in pasivnih obresti ali pa da se to brez stalne ustanove dela na drug način. 4. Bankina uprava smatra za sedaj, da bi morale biti maksimalne aktivne obresti največ 12% in pol obresti mesečne provizije, a pasivne 10% in to do tlej, dokler se denarni zavodi — bankini klijenti ne sporazumijo o načinu odrejanja privatnih obresti. 5. Denarnim zavodom — bankinim klijentom — se pušča rok do 10. februarja t. l., da dosežejo medsebojni sporazum. V tem cilju bodo upravniki banke in njih podružnice pozvali denarne zavode — svoje klijente, da se sestanejo v bankini zgradbi in se jim bo tu javila odločitev bankine uprave. 6. Ko se bodo ta poročila dobila, se bo pozvala v Beograd konferenca, kateri bosta prisostvovala po dva predstavnika denarnih zavodov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Tej konferenci more prisostvovati tudi po en odposlanec iz ostalih filijalk, ako to denarni zavodi iz teh filijalk žele. 7. Na tem sestanku bodo podani definitivni predlogi, ki se bodo predložili glavnemu upravnemu odboru na odobrenje.

Bolgarsko gospodarsko pismo.

Koncem preteklega leta je bilo zanimanje za koruzo na svetovnih trgih nenavadno majhno; v Bolgariji je v novembru in decembru snežilo, vagonov je bilo premalo: vsled vsega tega je bila koruzna kupčija prav zanič. — Kmetje žita in moke niso hoteli voziti na trg in je moral konsum kupovati v inozemstvu. Ker je bila v Rumuniji žetev slaba, je Bolgarija veliko nakupovala pri nas. Kmeti ne bodo prej prišli z žitom na dan, dokler se ne bodo prepričali, kako bo s prihodnjim pridelkom; zato bo morala Bolgarija še kar naprej kupovati. — Da je koruza tako na slabem, ima svoj vzrok v dežju v Argentini, ki je pridelek dvignil v nepričakovano višino, ter veliki transporti, ki so prišli že prodani na Angleško. Ker sta meseca november in december za prodajo koruze merodajna in je je Bolgarija izredno malo prodala, pomeni to naravnost katastrofo. Upajo na pomlad. Upajo tudi, da bo prihodnja žetev sploh dobra; dežja je bilo v jeseni dosti, in ko je prišel sneg, je bilo že vse posejano. Dobra je kakovost tobaka in so tudi že veliko prodali; tobačni upravi v Pragi na primer 800.000 kg.

Splošno se govori in piše o velikem napredku poljedelstva v balkanskih deželah v zadnjih desetletjih. Pa ni vse tako, kakor se govori in piše. Vsaj v Bolgariji ne. Ne samo, da se pridelek najvažnejših poljedelskih vrst zelo menja, česar si ne moremo razlagati samo iz podnebnih razmer, celo nazaj je šel večini vrst. Veliko se mo-

ra pripisati na rovaš vojske; kar se je prej z velikim trdom naredilo, vse to so pokončale vojne razmere in treba je bilo povsod spet na novo začeti. Od 1912. leta naprej pa do 1919. je bila Bolgarija zmeraj mobilizirana. Z Dansko primerjati Bolgarije ne smemo, kakor delajo to nekateri statistiki, je toliko faktorjev, in krivda ni samo na Bolgariji. Vzemimo letnici 1906. in 1921. in pogledimo povprečni pridelek najvažnejših poljedelskih vrst na hektar, v kilogramih:

Vrsta.	1906.	1921.
Pšenica	1.054	881
Rž	1.026	821
Oves	1.129	872
Koruzna	1.390	723
Riž	1.566	1.650
Sladkorna pesa	19.903	16.067
Konoplja	349	350
Lan	340	298
Fižol	877	573
Krompir	4.454	3.538
Bombaž	230?	3.539
Tobak	916	695

Kriza naše šumske industrije in lesne trgovine.

(Konec.)

7. Eksploatacija državnih gozdov in veleposestev pod agrarno reformo.

Interesenti se glede eksploatacijskih pogojev pri državnih gozdih posebno pritožujejo, ker se pobira visoke takse za uporabo državnih žag in sicer za kubični meter okroglega lesa v blejsko-bohinjskem okraju 8 do 10 dinarjev, ne glede na to, če se žaga faktično uporablja, ali ne. Povprečni letni posek v okrožju žage »Fortuna« verskega zaklada je 50.000 m³ in zato celo množino se zaračuna zgoraj omenjena taksa, akoravno znaša kapaciteta žage le 20.000 m³ letno.

Omeniti je končno treba, da meri uprava versko - zakladnih gozdov okrogli les proti vsem trgovskim običajem na polovico centimenta tako, da so odjemalci za difirenc pri nadaljni prodaji manj vrednega okroglega lesa papirnicam in rudnikom oškodovani, ker jim kupci, sklicujoč se na trgovsko uzance, teh difirenc ne priznajo.

Posebno važnost polagamo na to, da se osvoji načelo, da je treba pravico eksploatacije državnih gozdov, kakor tudi veleposestev pod agrarno reformo na vsak način izključno pridržati domačim podjetnikom ter poskrbeti za to, da se tozadevni predpisi ne bodo izigrali na ta način, da bi se razne inozemske družbe in mešana podjetja potom slamnatih mož in figurantov polastile najvažnejših postojank našega lesnega gospodarstva. Da je ta naša zahteva upravičena, kažejo že sedanje razmere na Gorenjskem. Zato se z bojaznijo pričakuje kakšne razmere bodo nastopile potem, ko stopi nova naseljevalna pogodba z Italijo v veljavo, ko si skušajo že sedaj Italijani na vse mogoče načine zasigurati eksploatacijo naših gozdov. Sedanji sistem licitacij je treba nadomestiti z sistemom dolgotrajnih pogodb, da pride v lesno gospodarstvo red in stalnost.

Konečno moramo opozoriti, da je treba z vso energijo na veleposestvih, ki spadajo pod agrarno reformo, izvesti nacionalizacijo, pred vsem vsaj v upravnem oziru. Na teh veleposestvih se nahaja danes še mnogo inozemcev, ki jih je treba nadomestiti z domačini, ker imamo dovolj strokovno izvežbanega in izobraženega naraščaja.

8. Nezgodno zavarovanje lesne stroke.

Občutno bremenijo lesno industrijo in trgovino nadalje tudi visoke dajatve za bolniško zavarovanje. Tako nam je znana tvrdka, ki zaposluje vsega skupaj 60 delavcev, od katerih pa je polovica zaposlena z raznimi postranskimi posli, ki je pa plačala na prispevkih za bolniško in nezgodno zavarovanje na leto 80.000 Din.

Poleg tega so morali še zavarovani delavci tudi s svoje strani prispevati z znatnimi zneski na zavarovalnih premijah. Sedaj se pa namerava s 1. julijem 1925 vpeljati še starostno in invalidsko zavarovanje. To bi bila nova obremenitev lesne stroke, ki bi še bolj znižala rentabiliteto cele stroke.

Za lesno industrijo in za lesno trgovino so določeni izredno visoki nevarnostni razredi, in sicer:

- 550. Cepljenje lesa in dovažanje z nakladanjem vred XIV. n. r.
- 551. Z motorjem XIV. n. r.
- 553. Enostavne žagarnice za deske brez krožnih žag (kmetiške žagarnice) X. n. r.
- 554. Enostavne žagarnice za deske s krožnimi žagami XAV. n. r.
- 555. Žagarnice z vsemi opravili na delovišču XIII. n. r.
- Znak manjše nevarnosti pri postavkah 554. in 555.: ako se uporabljajo krožne dvojnorobne žage, ki delajo samogibno.

Žagarnice za deske s sekanjem lesa in prevažanjem vred:

- 556. S krožno žago XIV. n. r.
- 557. Brez krožne žage XII. n. r.
- 558. Obrati s krožnimi žagami kot samostalni obrati XIV. n. r.
- 571. Proizvajanje dog in dna za sode z motorji XIII. n. r.
- 574. Proizvajanje žlebastih letov in zavodi za oblanje, rezanje in reskanje lesa XIV. n. r.
- 602. Obrati, v katerih je več nego ena četrtina delavcev zaposlena pri strojih, XIII. n. r.
- Mizarnice z motorji, kjer ni obdelovanja lesa s stroji popolnoma ločeno od obdelovanja lesa z roko:
- 608. Obrati za več nego 5 delavcev XIII. nev. razr.
- 804. Trgovina z lesom, prodaja na debelo in sirovim obdelanim lesom X. n. r.
- 805. Trgovina z lesom in premogom na drobno z ročnim sekanjem in lastnimi vozili IX. n. r.

Ako pomislimo, da so uvrščene na primer tovarne za celulozo v X. nevarnostni razred, papirnice v VI., usnjarne v VIII. in elektro-kemične tovarne, kjer so delavci izpostavljeni neprimerno večjim nevarnostim in škodljivim vplivom plinov pa v IX. nevarnostni razred, vidimo, kakšen pretiran davek se je naprtilo tu lesni stroki. Te nevarnostne razrede je odredilo ministrstvo za socialno politiko brez vsakega zaslišanja interesiranih krogov in še do danes ni smatralo za potrebno, da se začasno odredene razvrstitve z ozirom na efektivne rezultate prvih dveh poskusnih let revidirajo. Danes plača ena lesno-eksportna tvrdka, ki ima pri skladiščih v Ljubljani zaposlenih 30—40 delavcev, za socialno zavarovanje 50.000 dinarjev.

Smatramo, da je nujno ptorebno, da se ta revizija čimprej izvrši in da se dosedanja pretirana obremenitev lesne industrije s temi dajatvami primerno olajša.

Kakor smo ugotovili, se dogaja pri trdkah, ki vzdržujejo samo lesna skladišča brez produkcijskih obratov na 100 zaposlenih ljudi, na leto komaj ena nezgoda srednjega značaja, ki potrebuje komaj dvatedensko lečenje.

9. Poštni promet.

V eksportni trgovini igrajo med režijskimi stroški veliko vlogo tudi visoke frankaturne pristojbine za pismenski promet z inozemstvom, dalje visoke takse za brzojavni in telefonski promet, ki se plačujejo po uradno določenem kurzu v zlatu, ki je pa sedaj višji kakor je efektivna pariteta zlatega dinarja. Nujno potrebno je, da se te pristojbine znižajo v razmerju z naraščanjem dinarja ter da se za promet z Italijo, na katerem smo najbolj zainteresirani, skuša doseči znižanje brzojavnih in telefonskih pristojbin.

10. Uzance za lesno trgovino.

Trgovska in obrtniška zbornica je v sporazumu s Tajništvom ljubljanske borze ter zainteresiranimi krogi lesnih eksporterjev na podlagi obširnih anket izdelala uzance za trgovino z lesom in lesnimi izdelki na blagovni borzi v Ljubljani. Načrt je bil predložen od predsedstva Ljubljanske borze ministrstvu trgovine in industrije že pred več meseci, a dosedaj še ni odobren. Zavlačevanje odobritve vpliva jako kvarno in ovira celo poslovanje borze, ker se mora pri vsaki kupčiji podrobno pismeno določati vse pogoje, pod katerimi se je kupčija sklenila.

V interesuboljšanja blagovne kupčije je, da ministrstvo šum in rud intervenira pri ministrstvu trgovine in industrije, da se predloženi načrt uzane brez odlaganja odobri in uveljavi.

Ako resumiramo vse te različne neprilike, sporedne stroške in nepotrebne izredne izdatke, ki so danes v lesni industriji in trgovini takorekoč neizogibni, vidimo, da nepotrebnih izrednih izdatki, ki jih ima lesna trgovina doma, izčrpajo celo vsoto zaslužka in vzamejo eksporterjem vsako možnost dobička.

Naš trgovsko-politični interes zahteva absolutno, da se deluje z vsemi sredstvi na to, da se lesni stroki zopet omogoči rentabilno delovanje. Naša strokovna korporacija, trgovska zbornica je z gornjimi praktičnimi

predlogi podala ministrstvu pregled momentov, ki v svoji skupnosti povzročajo krizo naše lesne industrije in trgovine in je sedaj na ministrstvu, da naše predloge uveljavi in jim pripomore k uveljavljenju. Naši gospodarski krogi pričakujejo polni nade, da nam bo sedanja anketa, ki se je v svojem programu omejila na vprašanje neposredne, nujne pomoči, prinesla praktičnih uspehov in podpore v sedanji kritični situaciji. I. M.

Savič:

naša industrija in obrt

(Nadaljevanje.)

60. Naši žični izdelki.

Tovarne žičnih izdelkov se nahajajo v Srbiji, Vojvodini, Hrvatski in Slavoniji ter v Sloveniji.

V Srbiji se nahajajo: 1. Tovarna sit in žičnih ter železnatih izdelkov Gliše Josipovića v Beogradu. Na leto izdela 17.000 tucatov sit in sicer z dnom: iz železne žice 12 tucatov, iz mesingove žice 2000 tucatov, iz pocinjene železne žice 2000 in iz konjske žime 1000 tucatov. Nadalje izdela 42.000 m raznih pletil iz železne in mesingove žice, 2000 železnih mrež za postelje, 10.000 kg peres za pohištvo, dalje rešeta za pesek, premog itd., 1000 panadov, podnožnic 500 komadov itd. Od strojev ima en naftni motor na 15 konjskih sil, en električni motor na 15 konjskih sil, 4 statve za tkanje platna iz železne in mesingove žice, en stroj za motanje žice, dva stroja za bodičasto žico, 3 stroje za presa in 4 stroje za ključavničarsko delavnico. Delavcev zaposluje 30; 2. Tovarna sit in rešet ter raznih žičnih izdelkov Rafajla Jelišića v Beogradu, ki izdela na leto 10.000 tucatov sit in 2000 metrov raznega žičnega platna in 3000 m pletene žice za ograje; 3. Tovarna za sita in tkanine iz žime bratov Stanković v Nišu.

V Novem Sadu se nahaja tovarna bratov Kramer za pletenje žice, mrež za postelje ter za sita in rešeta. Zaposluje 25 delavcev in ima 25 statve za tkanje in 6 naprav za pletenje žice ter en stroj na 20 konjskih sil. Izdeluje sita in rešeta, razne izdelke iz žice, mreže za postelje, žične ograje z železnimi okvirji in žične mreže za ograje. Tovarna predela na leto približno 40 do 50.000 kg žice. Za sedaj proda vse izdelke v tuzemstvo, upa pa, da jih bo mogla prodajati tudi na Bolgarsko.

V Červenci izdeluje Grisdelder strojne proizvode iz žice ter sita.

V Zagrebu se nahaja: Hrvatska industrija za strojno pletenje žice Sandorja Hajosa. Na leto izdela: pletene žice 1000 m², mreže za okna 200 komadov, mrež za premog 50 komadov, vložkov za postelje 100 komadov. Tovarna ima en stroj za pletenje žice, 3 velike stružnice, 2 stroja za vrtnanje, stiskalnice za vrtnanje lukenj, stiskalnice za pritrjevanje vložkov, električni motor na štiri konjske sile. Zaposluje 10 delavcev.

V Ribnici se nahaja tovarna trdke Pakiž in drugovi za žične tkanine in pletenine. Izdeluje žično pletivo za rešeta od št. 2 do št. 17 na leto do 14.000 m² pletiva za sita iz železne žice štev. 18 do 35 na leto do 6000 m², pletivo iz mesingove žice od št. 20 do 60 na leto do 2000 m², pletiva od 34 m/m do 10 m/m na leto do 10.000 m², elastične posteljne mreže (300 komadov). Tovarna ima dvojne mehaničnih stativ in 10 ročnih stativ, na katerih delajo delavci na svojih domov. Žico dobiva z Jesenic, ki izdeluje žico od debeline 0.45 mm naprej. Mesingovo žico dobiva iz Avstrije in Nemčije. Izdelke prodaja sitarjem v okolici, ki izdelana sita in rešeta prodajajo po celi državi.

V Sodražici pri Ribnici izdeluje isto Evgen Ivanc, vendar še v večjem obsegu.

Na Jesenicah izdeluje Simon Sablatnik kot začetnik z obratom vred: elastične mreže za postelje, žično pletivo za ograje, mreže za pesek in premog. Ima električni pogon na dve konjski sili in tri stroje za pletenje žice. Na leto more izdelati 1500—2000 elastičnih mrež za postelje.

V Mariboru izdeluje elastične mreže za postelje: 1. Karol Prajs in sicer približno 1000 komadov z lesenim okvirom. 2. Servat Makoter približno isto število istih izdelkov, 3. istotako tudi Karol Vesjak približno 1000 komadov.

V našo državo se je uvozilo izdelkov iz železne žice v letu 1920: preko 1 mm debeline 312.052 kg, izpod 1 mm debeline 105.536 kg. Poleg tega se je uvozilo izdelkov iz bakrene ali medene žice 6048 kg.

Uvoz je tako velik, da bi se moglo ustanoviti še nekaj tovarn za žične izdelke, odnosno bi se že obstoječe tovarne mogle še razširiti in jako intenzivno obratovati. Za razlog temu velikemu uvozu navajajo naši tovarnarji relativno nizko carino, ki je nizka, dasi bi mogli sami pokriti celotno potrebo naše države.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Poziv mariborskim trgovcem. — Trgovskemu gremiju v Mariboru se je sporočilo, da prodaja Nabavljalna zadruga državnih nameštencev v Mariboru razno blago na drobno in debelo, zlasti vino, tudi nečlanom in celo podeželskim trgovcem in gostilničarjem. Ker ima zadruga pravico, preskrbovati z raznim blagom samo svoje člane — državne nameštence, radi česar je oproščena vseh davkov, dela s tem neopravičenim postopanjem legalnim trgovcem ogromno škodo. Zato se pozivajo vsi mariborski trgovci, da poslovanje omenjene zadruge strogo nadzirajo in sporočijo gremiju vsak tak slučaj, da more gremij podvzeti proti zadruzi v obrambo pravic trgovstva primerne korake.

Uvoznina v Ljubljani. — Pri gremiju trgovcev v Ljubljani se je vršila dne 13. t. m. anketa o mestni uvoznini, ki se pobira za blago, ki se uvaža v mesto. Ankete so se poleg zastopnika mestne občine udeležili številni interesi. Stavili so se različni predlogi, osobito glede transitnega prometa. Za sestavo konkretnih predlogov se je izvolil poseben odbor, obstoječ iz gg. Zebal, Hieng, Gregorc, Belaffia, Novakovič in Štrucelj. Pred končno redakcijo konkretnih predlogov bo imelo članstvo gremija še ponovno priliko, da izrazi svoje zahteve, želje in pomisleke.

Vžigalice. — Na zadnji redni javni seji Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je predsednik Zveze trgovskih gremijev in zbornični svetnik g. Ivan Jelačin opozoril zbornico na težave, ki nastajajo pri prodaji vžigalic vsled visoke monopolne takse in maksimalne prodajne cene v podrobni prodaji, osobito odkar so se tovarne vžigalic kartelirale. Predlagal je, da se zbornica zavzame za ustvaritev pogojev primerne trgovske dobička pri prodaji vžigalic. Na podlagi tega predloga je zbornica podvzela korake, da uredi prodajo vžigalic na način, ki bo omogočal primerni dobiček.

Izvozniki svinčene rude. — Neka trdka v Češkoslovaški išče zvez s tukajšnjimi producenti odnosno izvozniki svinčene rude. Njen natančnejši naslov je interesantom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpoalgo.

Slabi rezultati lanske trgovine s slivami. Od početka trgovanja do konca leta 1924. se je dovozilo na tržišče v Brčkem samo 196 vagonov suhih sliv, kar je, v primeri s prejšnjimi leti uprav neznatna količina. Lahko se reče, da so trgovci s slivami v Brčkem v pretekli kampanji imeli zelo slabe posle. Tudi na srbjanski tržiščih ni bil položaj prav nič boljši.

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

(Nadaljevanje.)

Drugi tip.

NE PRODAJTE NIKDAR POD PRITISKOM!

Ta tip velja tako za financio ko za trgovino. Kdor ima denar, za tega mora biti nesprenemljivo pravilo, da nikdar pod pritiskom denarja ne izda, ne posodi ali naloži.

Na tem svetu je toliko sleparjev, sorodnikov in beračev, da se mora smatrati človek z denarjem za trdnjavo.

Ne sme dopustiti, da se ga zavzame z naskokom. Nepristano mora biti na straži. Mora se varovati pred onimi, ki hočejo denar, pred paraziti, ki žive od tega, da druge pregovore, da jim dajo svoj denar.

Kadarkoli se vas naprosi za denar, vedno odložite odgovor na drugi dan. To pravilo vam bo prihranilo mnogo izgub.

Na svetu je tako mnogo ljudi, ki znajo tako prepričevalno govoriti, da je težko ohraniti to, kar človek ima.

Umetnost, pridobiti denar drugih, je od parazitov, lopovov in vlad razvita do popolnosti.

Umetnost napada pa je veliko bolj razvita, ko ona obrambe. Zaradi tega

pišem to knjigo. Da bo prvič izdelan sistem obrambe.

V finančnem svetu je vedno polno slavnih pustolovcev. Vedno je dosti pametnih lopovov, ki si znajo brez sile prilastiti denar drugih.

Tako na primer, je brez dvoma Bottomley vzel občinstvu več denarja, ko deset vlomilcev skupaj. Tekom zadnjih 21 let je ustavil v Angliji Bottomley 45 »družb«. Te družbe so imele na papirju 15 milijonov funtov premoženja. Večina od njih se je razpočila kot milnični mehurčki.

Nobene družbe niso bile. Bile so samo navadna sleparija. Zelo neprijeten občutek, če človek ve, da je imel nekdo angleško javnost 21 let za norca, ne da bi bil prijatelj, Bottomley je sedaj zaprt. Toda, ko je šel v ječo, je bil ravno 21 let že zrel zanjo.

Toda še vedno je vse polno Bottomleyjev. V vsakem mestu se gibljejo prosto in najbrže tudi nikoli ne bodo zaprti.

Nič denarja ne zaslužijo, oni ga samo prenašajo. Čudovite načrte si izmislijo. V velikem razburjenju drvo naokoli in kličejo: Čudovit načrt! Milijoni in milijoni! Kdo hoče mnogo denarja? Hitro! Pridite in vzemite si ga!

To zagrabi množico. Jo bo vedno zagrabilo.

Ljudje, ki so sicer popolnoma pametni, hite k njim in dajo tem kričarjem svoj denar.

Po par mesecih imajo kričači denar, ljudje pa načrt.

Izgleda, da ni nobenega učinkovitega sredstva, da bi se preprečilo, da bi se ljudje pustili vl.či za nos.

Popolnoma mogoče je, kakor smo videli v slučaju Bottomley-a, da se vlije iz žepov revnih ljudi nad človekom, ki je notoričen slepar, zlat dež od 700.000 funtov.

V financi ni za lahkovernost in nesramnost nobenih moj.

Lastni prijatelji — da, vaše lastno meso in kri — so z največjo vnemo pripravljeni potegniti vam denar iz žepa in ga »prevesti« v lasten žep.

Akor strupen bršljin slabi v pragozdu drevo in ga končno prevrže, tako se zvijajo na najmočnejšem podetniku človeške parazitne rastline navzgor, ga zastrupe in končno vržejo ob tla.

C lo v pošteni stari Angliji je na tisoče mož in žen, katerih edino opravilo je v tem, da spravijo druge ob denar.

Zato je treba v financi ustvariti umetnost samoobrambe. Vsakdo, ki hoče svoj denar obdržati ali ga izdati po svojem lastnem prevdarku, se mora naučiti, sebe varovati.

Ne sme se udati, če je napaden. Hladno in mirno mora prevdariti: »Kaj bom dobil za svoj denar? Kako vem, da mi bo povrnjen?«

Lasten interes nikakor ni plemenit. Samo nplemeniti roparji paraziti, ki žive od velikodušnosti drugih, so ga naredili za to. Lasten interes je gradilna čednost. Je eden od stebrov, ki nosi stavbo civilizacije.

Filozofija lahkovernosti in altru-

izma je bila iznajdena od beračev in se trajno izkorišča od tatov. Pridobite si najprej denar — potem ga čuvajte in uporabite ga za lastne namene. To je pravilo priproste pameti v gotovem smislu tudi najvišje morale.

Čim več lahkovernost, tem več tatov. »Ne kradi!« je dejal Mojzes. Ta nauk bi moral dopolniti takole: »Ne pusti se okraati!«

Kakor hitro kdo kaj ima, se mora čuvati pred razburjenjem. Hladno glavo naj si ohrani. Naj gre domov in se o stvari pogovori s svojo ženo.

V denarnih ozirih so žene manj lahkovrne ko moške. So bolj nezaupljive. Vrabce v roki jim je ljubši, ko golob na strehi.

Navadno žene bolj gledajo na to, da denar dobe in so bolj pripravne, da ga tudi obdrže.

Mož se veseli nad življensko igro sreče. Žena misli navadno na zastavek, s katerim jo bo treba plačati. Zato naj bi vsakdo pri naložitvi premoženja vprašal za svet ženo ali mater.

Prav nobenega vzroka ni, da daste denar komu, ker niste v stanju, da bi ovrgli njegove argumente.

Tudi mu ga ne dajte, ker ste od njegove osebnosti premagani.

Edin vzrok, da iztavite šek, je ta, da dobite za svoj denar polno protivrednost.

Če ni kdo delničar Lloydov, potem nima zmisla kupovati rizika. (Lloyds je zavarovalna družba v Angliji, ki sprejema za vse mogoče stvari zavarovanja, toda po taki pre-

Izgube zbog konkurzov v Avstriji. Po statističnih podatkih o insolventah v Avstriji v letu 1924. se je ugotovilo, da je bilo celokupno 2545 prisilnih poravnjav in 429 konkurzov. Celokupna svota pasivov se računa približno na 800 milijard aK, od katerih je 42% poravnano. Potemtakem znaša celokupna svota izgub približno 464 milijard aK.

Konkurzi in poslovni nadzori v Nemčiji. V letu 1924 je bilo v Nemčiji prijavljenih 5710 konkurzov in izvedenih 2681 poslovnih nadzorov.

Trgovinska pogajanja med Italijo in Nemčijo. — Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Nemčijo so se začela izpremenila v pogajanja za sklenitev »modus vivendi«, ki naj bi uredil carinske zadeve med obema državama od 1. januarja 1925 do dneva, ko stopi v veljavo prava pogodba. Po zmenjanju medsebojnih not so zastopniki obeh vlad sklenili, da velja od 11. januarja klavzula države z največjimi prednostmi; tako bo Italija še vedno izvažala svoje poljedelske pridelke v Nemčijo in Nemčija industrijske izdelke v Italijo pod istimi pogoji, kakor druge države.

Nov monopol na Češkoslovaškem. Na Češkoslovaškem se je izza dne 1. januarja t. l. monopolizirala prodaja soli. Izvoz in prodajo bo oskrbovala finančna uprava.

Monopoliziranje alkoholnih pijač v Rusiji. Sovjetska vlada proučuje zakonski načrt za monopoliziranje alkoholnih pijač s 30 stopinjami.

Industrija.

Občni zbor. — Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani ima svoj 15. redni občni zbor dne 26. januarja t. l. ob 11. uri v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Prenos tvornice kmetijskih strojev v Ljubljano. Tvornica kmetijskih strojev, ki se sedaj nahaja v Ptuj, je kupila, kakor čujemo, od ljubljanskega trgovca M. Jesiha, zelo primeren objekt v Ljubljani, kamor se bo že tekom julija preselila s celim obratom.

Povišana produkcija električne energije na vodne sile v Avstriji. Avstrija je producirala l. 1921 električne energije za 172 tisoč konjskih sil, l. 1924 pa za 262 tisoč konjskih sil, dočim se elektrarne za 126 tisoč konjskih sil še grade. Izraba električne energije se je torej v Avstriji v zadnjih treh letih več nego podvojila.

Težka kriza v rumunski lesni industriji. — Težka kriza lesne industrije je prisilila v zadnjih mesecih mnogoštevilna podjetja, da so ustavila obratovanje. V zadnjem času so se neprimilike še povečale in bodo končno primorana ustaviti

miji, da je zanjo vsaka izguba izključena.)

Če plane kdo v vašo pisarno in vam reče: dajte hitro 500 funtov, potem moremo kupiti z dobičkom ta ali drugi papir, samo če zgrabimo hitro; potem mu odgovorite mirno, da naj kupi papir, vendar sam, in si obdrži dobiček, ker je opazil to sijajno trgovino prvi.

In če pride kdo v vašo pisarno z obljubo, praznim žepom in plakatom: »Stori takoj!« potem ne postanite jezni, temveč opozorite ga na drug plakat, ki naj visi nad vašo pisalno mizo: »Kar imam, to obdržim!«

In če bi mogli kupiti najboljšo železnico Anglije za kos sira, tedaj se ne sme dati kos dobrega sira, ki se ga ima, kar brez vsega. Kadarkoli vam kdo pri nalaganju denarja, reče: »Sedaj ali nikoli!« mu vedno odgovorite: »Nikoli!«

V finančnih stvareh je treba biti napram naglici in siljenju vedno nezaupljiv. Razven, če je človek sam našel vzrok za hitro delo.

Mogoče, da zamudite sem pa tam kako čudovito priliko, če čakate do jutri. Toda trajno si ohranite več denarja in imate manj vzroka za kes.

Bodite v lastnih stvareh in če igrate lastno igro, tako hiter, kakor je to sploh mogoče. Če pa se bi imeli ločiti od posesti in denarja, potem naj vedno velja pravilo: Počasi naprej!

V eni minuti se z lahkoto izgubi prihranke celega življenja. Zato nikdar pod pritiskom ne kupujte, ne dajajte, ne posojajte in ne trgujte!

obratovanje tudi podjetja, ki so dosedaj z vsem naporom izkušala zaposliti svoje delavstvo. V posebno težki krizi se nahaja lesna industrija v dolini Marša na Sedmograškem, ki zaposluje nad 12.000 delavcev. Odpustiti namerava nad 30% delavstva. Položaj je tem bolj kritičen, ker vlada ne kaže nikake volje, da bi se brigala za neprimilike lesne industrije.

Finančni položaj ruske lesne industrije. Finančni položaj ruske lesne industrije je zbog pomanjkanja prometnih sredstev zelo prekar. Dne 1. oktobra pr. l. je znašal temeljni kapital 13 ruskih lesnih trustev 224 milijonov rubljev (1. oktobra 1923 217 milijonov rubljev). Prometni kapital 248 milijonov rubljev (249 milijonov rubljev). Dolgovi lesnega trusta so dosegli meseca oktobra 1924 155 milijonov rubljev, od katerih odpade 23% na banke.

Carina.

Znižanje carine na Ogrskem. Multiplikator za plačevanje carine v zlatu se je na Ogrskem s 1. januarjem znižal od 17.000 na 15.000.

Poljska uvozna carina. Na Poljskem se je dne 18. decembra 1924 ukinito pobiranje posebne uvozne pristojbine za rženo in pšenično moko. Hkratu se je izdatno znižala železniška prevoznina za premog, moko, krompir in kruh. Uvozna carina na sladkor se je znižala od 35 do 15 zlotov.

Davki in takse.

Vplačilo točilne takse po tar. post. 62. taksne tarife. Generalna direkcija posrednih davkov, oddelek za takse, je odredila z razpisom z dne 26. novembra 1924, štev. 62.683, sledeče: »Ker je bilo obsežno pripravljeno delo za odmero in vplačilo popolnoma nove takse po tar. post. 62. taksne tarife oteženo in se ni moglo pravočasno izvršiti, je bil gospod minister za finance primoran podaljševati roke za izvršitev odmere ter iz tega razloga tudi podaljševati roke za avtomatično vplačilo takse. Vsled podaljšanja rokov za odmero in vplačilo te takse si taksni obvezanci niso bili na jasnem, do katerega roka morajo plačati odmerjeno takso po tar. post. 62. taksne tarife. Da se ta zadeva uredi in spravi v pravi tir ter da je vsak obvezanec točno poučen o svojih dolžnostih in ker se je od 1. januarja 1925 dalje točno držati predpisanih rokov, se vsi točilci na drobno in na debelo opozore, da je odmerjeno takso po tar. post. 62. taksne tarife plačati vnaprej, in sicer: za prvo polovico koledarskega leta do dne 31. januarja, za drugo polovico koledarskega leta pa do dne 31. julija in da je tudi eventualno še ne plačano takso za prejšnjo dobo vplačati pri pristojnih davčnih uradih. Odslej se ne bo mogel nihče izgovarjati, da mu ni bilo znano, kdaj je bil zavezan takso plačati.«

Kaznovanje pri prevoznem vplačilu dopolnilne prenosne takse. — Ako se dopolnilna prenosna taksa ne plača ob določenih rokih, se pobere poleg redne takse in zamudnih obrestij kot kazni dvakratni iznos prepozno plačane takse. Ker so nekatera oblastva ob tem povodu pobirala poleg kazenske takse tudi še takso po tarifni postavki 229. taksne tarife, ki se plačuje za obsodbe, je generalna direkcija posrednih davkov z razpisom z dne 12. septembra 1924, štev. 45.875, odločila, da pobiranje takse po tarifni postavki 229. v teh primerih ni bilo utemeljeno.

Denarstvo.

Mnenje o naši finančni politiki v Parizu. Dne 11. t. m. se je vršil v Herriotovi palači slavnostni obed na čast jugoslovenskemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću, ki se mudi na finančni konferenci v Parizu. Udeležilo se ga je veliko število odličnih oseb francoskega in angleškega finančnega sveta. V svojem govoru je Herriot čestital Jugoslaviji na njeni dobri finančni politiki in k izrednemu zboljšanju položaja v zadnjem času. Finančni minister dr. Stojadinović se je za čestitke zahvalil in poudaril, da imamo svoje uspehe v prvi vrsti zahvaliti dobri šoli Francije.

Denarni obtok emisijskih bank v letu 1924. Obtok novčanic naše Narodne banke se je tekom leta 1924 zvišal od 5790 do 5910 milj. Din, avstrijske Narodne banke od 7126 na 7730 milijard

kron, nemške državne banke od 497 do 1941 milijonov državnih mark (1 državna marka = 1 bilijon papirnatih mark), ogrske narodne banke od 931 do 4514 milijard kron. Znižal pa se je obtok novčanic češkoslovaškega bančnega urada, in sicer od 9590 do 8211 milijard kron.

Prvi korak Ogrske k prevečbi valute na višjo enoto. Ogrski finančni minister je dovolil, da se smejo od 1. januarja t. l. vknjiževati zneski v poslovne knjige samo v tisočakih. Manjši zneski se bodo naznačevali le v decimalkah.

Anglija ponuja posojilo češkoslovaški tekstilni industriji. Po vestih iz verodostojnih mest so česlov. časopisi seznanili, da se je neka angleška skupina ponudila da dá posameznim češkoslovaškim tekstilnim podjetjem kredite do 100 milijonov čsl. kron.

Banca Adriatica v konkurzu. Razprava o poravnavi banke Adriatica, ki je bila določena za 8. januarja t. l., se je preložila do 10. januarja, ker so zastopniki banke obljubili, da pripravijo do tedaj boljši poravnavni predlog. Toda na dan nove razprave niso še bili gotovi s svojim predlogom in so se izgovarjali, da pričakujejo zvečer prihoda zastopnika Jadranske banke, Beograd, s katerim se imajo nekaj važnega in bistvenega dogovoriti za poravnavo. Poravnavni komisar, g. svetnik Fjorentu, je odredil, da se najprej ugotovijo terjatve in da se bo glasovalo o že stavljenem boljšem predlogu v ponedeljek, dne 12. t. m., na kateri dan bi se imela razprava nadaljevati. Razprava v soboto je trajala celi dan. Ko je pri začetku razprave v ponedeljek poravnavni komisar dal besedo upravitelju poravnave dr. Benedettiju, ki je poročal, da ni nobenega novega predloga, je nastal vik in končno se je začelo glasovanje o prvotnem predlogu banke, v katerem se je ponujalo 20% v obrokah brez vsake garancije. Posamezni upniki so bili poklicani, da se izjavi, in vsaki je bil odločno proti predlogu. Med glasovanjem je zastopnik banke in upravnik svetnikov dr. Dompjeri prosil komisarja naj razpravo odgodi, ker bo za boljši predlog, je potreben sklep Jadranske banke v Beogradu, o ukrepih, ki so jih dogovorili z zastopnikom te banke. Na vprašanje komisarja, kakšen bo ta predlog je dr. Dompjeri odgovoril: 30 po sto. Komisar je izjavil, da ne more razprave odgoditi iz formalnih razlogov in tudi zato, ker tak predlog ne bi bil odobren pri sodišču. Razprava se je nadaljevala po daljšem odmoru do popoldne. Rezultat je bil soglasna odklonitev poravnalnega predloga, na kar so nekateri upniki predlagali, da se otvori o premoženju banke konkurza. Gospod komisar je nato zaključil razpravo in povedal prisotnim, da bo otvoritev konkurza sklepal senat trgovskega sodišča. Kakor poročajo današnje vesti iz Trsta, je konkurz danes že otvorjen.

Promet.

Zvišane prevoznine v Avstriji. Izza dne 1. januarja t. l. so se osebne in tovarne tarife na avstrijskih zveznih železnicah povišale za 30%.

Železniška tarifa na progi Gjevčgelija — Solun. — Grška vlada je odločila, da se tarifa na tej progi povsem prilagodi v naši državi veljavni tarifi. Prevoznine in prenosne pristojbine so bile do sedaj jako visoke in so zaradi tega kvarno vplivale na naš izvoz preko Soluna.

Glavna zaloge

JAN KASTER
CACOA

E. ŠIBE J.K. Ljubljana

Ogled Kolinske tovarne priredi Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani v nedeljo, dne 18. januarja 1925 dopoldne. Zbirališče ob 9. uri dopoldne pri St. Petterski cerkvi. Vabljeni so gg. trgovci, nastavljenici, vajenci, vajeke in prijatelji društva.

Gremij trgovcev — Celje naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. ob 11. uri predpoldne v mali dvorani »Celjskega doma« (bivši hotel »Union«) zborovanje

vanje trgovcev in sploh vseh uvoznikov in izvoznikov. Na zborovanju bo predaval g. dr. Dobrila, tajnik ljubljanske borze o pomenu borze in borznega razsodišča. Pozivljajo se vsi, ki se pečajo z lesno tekstilno, kolonijalno, galanterijsko stroko, urarji, lekarnarji in osebno industrijalci, da se zanesljivo udeležijo gornjega sestanka. Nudi se s tem vsem prizadetim prilika, da natančno spoznajo ustroj te velevažne institucije in da se jim pojasni pomen in korist borznega razsodišča. Vabijo se na zborovanje tudi člani gospodarskih krogov iz celjske okolice. Pričakuje se obila udeležba.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane da se vrši redni občni zbor gremija v ponedeljek dne 19. januarja 1925 v veliki dvorani Kazine ob 8. uri zvečer z običajnim dnevnim redom. — Načelstvo.

Za trgovski ples, ki se vrši v Mariboru dne 24. t. m., je tako veliko zanimanje, da dobi gremij dnevno od vseh strani mnogo prošenj za odposiljanje vabil. Trgovski ples, ki ga priredi gremij v Mariboru itak samo takrat, kadar je neobhodna potreba podpore za svojo gremijsko šolo, je bil vedno eden ne le najlepših, marveč tudi najbolj zabavnih prireditev. Na tem plesu se ne zbirajo le domačini, ampak tudi mnogi prijatelji iz bližnje in daljne okolice. Tako je pričakovati, da bo tudi tokrat ta zabavni večer vse najboljše uspel ter prednjačil vsem drugim mariborskim prireditvam. Prepotrebni trgovski nadaljevalni šoli pa bo — upajmo — omogočil s svojimi dohodki nadaljni uspešni obstoj. Vabila se že razpošiljajo. Kdor najkasneje do nedelje, dne 18. t. m., ne prejme vabila ter bi prireditev vendar rad posetil, naj se blagovoli obrni na trgovski gremij v Mariboru ali na predsednika Vilko Weixla, veletrgovca v Mariboru. Vabil je še nekaj komadov na razpolago.

Trgovsko društvo v Celju poroča: K prvotni notici o »Trgovskem plesu«, ki se je vršil dne 3. januarja t. l. v Narodnem domu, dodajemo še sledeče: Za sijajno uspeli aranžma prireditve izreka društvo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem cenj. sodelovalcem, ki so z vsestransko požrtvovalnostjo si prizadevali, da so gostje do konca prireditve ostali v prisrčnem neprisiljenem in vselem razpoloženju. V prvi vrsti se imamo najprisrčnejše zahvaliti cenj. damam gg. Strupijevi, Mastnakovi, Drofenikovi in Gradišnikovi, za njih vsestransko prijaznost v postrežbi gostov. Dalje gre posebna zahvala G. Josipu Kramerju (druž. tvrdke »Sanitas«), kateremu se je posrečilo s prav lepo in okusno dekoracijo, s simboli trgovine, celi prireditvi dati značaj »Trgovskega plesa«. Vse slike je izvršil slikar Avg. Holobar, ki je s svojimi dovršenimi deli pokazal talent za umetnost in ga, kar se tiče slikarskega dela, tudi vsem najtopleje priporočamo. Za disciplino v plesu in da so vsi plesatelji prišli na svoj račun, se imamo prav prisrčno zahvaliti g. Černetu, predsedniku Kluba plesovedij iz Ljubljane. Obisk je bil za prostore Narodnega doma dovoljen. Žal smo pogrešali nekatere, kojih odsotnost nismo pričakovali medtem ko jih najdemo vedno na raznih drugih prireditvah, tako n. pr. smo p. grešali razne gospode in obrtniških krogov, skoro ves cvetniški zbor iz Celja, dravnike itd. Glavno pa je, da je prireditev potekla v prav prijetnem razpoloženju gostov, katerim bo ostal trg. ples v Celju v prijetnem spominu.

Razno.

Priprave za udeležbo na svetovni razstavi dekorativne umetnosti v Parizu. — V vrho organiziranja udeležbe naše države se je na inicijativo ministra trgovine in industrije, sestavil v Beogradu glavni odbor, kateremu načeluje minister Šurmin. Nadalje se je sklenilo, da se sestavi pokrajinski odbori, in sicer v Zagrebu, Sarajevu in v Ljubljani za Slovenijo. V to svrhu je prispel dne 9. t. m. v Ljubljano član glavnega odbora, načelnik umetniškega oddelka ministrstva prosvete dr. B. Šenoa. Bil je takoj skličen sestanek poedinih članov iz strokovnih krogov ter odposlancev strokovnih korporacij, ki se je vršil v oddelku za

trgovino in industrijo v vladnih prostorih. Načelnik dr. Senoa je poročal ter obširno in razločno pojasnil nujnost, da se Jugoslavija razstave vendarle udeleži. Seveda je za priprave na razpolago skrajno kratka doba, ker se razstava odpre 1. aprila. Na nujni predlog načelnika Senoe se je takoj konstituiral tukajšnji odbor, in sicer iz petih članov, kot je bilo v Beogradu določeno. V odbor so bili določeni sledeči gospodje: prof. univerze arhitekt Jos. Plečnik, akad. slikar in umetn. konzulent Fr. Tratnik, prof. Tehnične srednje šole in predsednik društva Oton Grebent, tajnik Trgovske zbornice dr. Ivan Pless, ravnatelj Osrednjega zavoda za ženske domače obrti Božo Račič. Načelnik prosvetnega oddelka dr. Pestotnik je predlagal, naj bi odbor v svrhu olajšanja svojega dela pozval k svojim sejam v posvetovanje še nadaljnje faktorje, da se v tem kratkem času, ki je še na razpolago, intenzivneje zbere gradivo. Načelnik dr. Marn bo omogočil, da se bo vršilo uradovanje odbora v prostorih oddelka za trgovino in industrijo v vladni palači. Program in statut razstave se objavi v prav kratkem času. — Odbor.

Naša država najema vagone za izvoz. — Da se omili pomanjkanje vagonov v izvozni trgovini, je generalna direkcija državnih železnic naprosila upravo ogrskih državnih železnic, da ji pošlje večje število vagonov, katere bo rabila v naši izvozni kampanji. Ogrska uprava državnih železnic je prošnji ugodila in je te dni prva pošiljka tovornih vagonov (250) že došla v Subotico. Pred kratkim je najela naša železniška uprava tudi 250 vagonov v Avstriji.

Avtomatska telefonska centrala v Ljubljani. — Licitacija za prevzem adaptacijskih del v poslopu glavne pošte za nastanitev avtomatske telefonske centrala v Ljubljani se bo vršila dne 31. januarja t. l. Stroški za adaptacijo so proračunjeni na 248.000 Din.

Italijanski tarifni biro v Pragi. Še pred otvoritvijo projektirane italijanske Trgovske zbornice v Pragi, se je tam otvoril italijanski tarifni biro. Iz tega se vidi, kako veliko važnost polaga Italija na trgovske zveze s Češkoslovaško in kako intenzivno deluje na tem, da bo usmerila češkoslovaški izvoz od Hamburga proč preko Trsta.

Predvojni dolгови bivše avstro-ogrsko monarhije. — Dne 23. t. m. se vrši na Dunaju konferenca nasledstvenih držav bivše avstro-ogrsko monarhije, ki bo imela nalogo, da razdeli avstrijske predvojne dolgove na nasledstvene države. Našo kraljevino zastopa na tej konferenci g. dr. Ploj.

Stanje posevkov v Banatu. — Stanje posevkov v Banatu ni po vesteh ondotnega časopisja najugodnejše. Tudi miši so napravile ponekod dokaj škode.

Nov rumunski moratorij za zunanje dolgove. — Rumunski uradni list priobčuje naredbo, po kateri je dovoljen ponovni tromesečni moratorij za inozemske dolgove, ki se morajo vplačati v visoki valuti. Nova naredba morato-

rija tudi najavlja, da naslednje podlajšanje ne bo trajalo tri, temveč osem mesecev.

Izvoz zlata iz Severoameriških držav. Izvoz zlata iz Severoameriških držav je znašal tekom meseca decembra 1924 in baš do 27. decembra 36.200.000 dolarjev, uvoz pa 3.300.000 dolarjev.

Sodni revizorji v Franciji. Francoska vlada je pred kratkim predložila narodni skupščini osnutek zakona, ki bo upravičeval trgovska sodišča postavljati revizorje, ki so se dosedaj volili na občinskih zborih. Njihove pravice bodo nampram pravicam dosedanjih revizorjev razširjene. Dolžni bodo tudi pregledane računске zaključke in svoja poročila tekom enega meseca po običnem zboru priobčiti v uradnih časopisih.

Nemške indekse številke. Državna indeksna številka za preživljanje se je v zadnjem tednu l. 1924 zvišala od 122.8 na 122.9 točk. Za živila sama je dosegla indeksna številka 135 točk. Indeksna številka za veletrgovino se je od srede novembra do srede decembra zvišala od 128.5 na 131.3 točk, to je za 2.2%.

Preživljanje na Angleškem. Indeksna številka na Angleškem (1913 = 100) je izkazovala začetkom decembra l. 1920: 269, l. 1921: 199, l. 1922: 180, l. 1923: 177 in l. 1924: 181 točk.

Nezaposlenost na Angleškem. Sredi meseca decembra 1924 je bilo na Angleškem 1.16 milj. oseb brezposelnih. Koncem meseca novembra l. 1913 je bilo na Angleškem 2% celotnega delavstva brez posla, koncem novembra leta 1922: 14.2%, koncem novembra l. 1923: 10.5% in koncem novembra leta 1924: 8.6%.

Poljska na Jadranu. Med Poljsko in Reko so v prometu tovorni vagoni, ki prihajajo v našo kraljevino v tranzitu preko Češkoslovaške in Avstrije. V teh vagonih se ne smejo prevažati dragoceni predmeti (zlato, srebro, denar) ali neobičajno obsežni ali neobičajno težki predmeti, živali in mrličji. Za prevoz v direktnih vagonih med Poljsko in Reko dovoljuje poljska železniška uprava 20% popust na prevoznini.

Pridelek tobaka v Smirni. Pridelek tobaka v vilajetu Smirna in Samsu do dosel letos z ozirom na napor turških naseljencev iz Kavale, ki so bili naseljeni v teh krajih, 60 do 70 milijonov kg. V prošlem letu ni produkcija tobaka presegala 40 milijonov kg, v Smirni in 15 milijonov v Samsu.

Nov angleški list »English Wednesday« v Pragi. — V Pragi je začel izhajati nov angleški list pod imenom »English Wednesday«. Za uredništvo odgovarja urednik Hales, a sotrudniki so sami Angleži. List izhaja za enkrat kot nedeljska priloga »Narodnih Listov«, a kasneje bo izhajal samostojno.

Poljska trgovinska mornarica. — Poljska trgovinska mornarica se nahaja še na početku svojega razvoja. Tako šteje Poljska danes samo štiri majhne pomožne ladje in sedem privatnih parnikov. Razume se, da to število ladij niti od daleč ne zadostuje poljskim trgovskim potrebam.

Ljubljanska borza.

14. januarja 1925.

Blago: Pšenica domača, feo Ljubljana den. 440; koruza, nova, def., umetno sušena, feo Ljubljana bl. 230; koruza, nova, gar., feo sremska postaja den. 185; oves bački, feo skladišče Ljubljana bl. 360; laneno seme, feo Ljubljana den. 650; otrobi pšenični, srednje debeli, feo gor. post. bl. 225; pšenični zdrob Donj. Miholjac, feo skladišče Ljubljana bl. 700; pšenična moka »0« Bjelovar, feo skladišče Ljubljana bl. 675; pšenična moka »2« domača, feo skladišče Ljubljana bl. 625; pšenična moka »2« Čantavir, feo skladišče Ljubljana bl. 625; pšenična moka »5« domača, feo skladišče Ljubljana bl. 500; pšenična moka za krmo, feo Odžaci bl. 245.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 64.50; Loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 129, bl. 131, zaklj. 130; Celj. pos. den. 210; Ljublj. kred. banka den. 124.50, bl. 128; Zdr. pap. Vevče den. 100; »Nihag« den. 36, bl. 40; 4½% kom. zad. Kranj. dež. banke bl. 90.

Tržna poročila.

Živinski sejem v Mariboru (13. t. m.). Dogon: 6 konjev, 1 bik, 138 volov, 345 krav, 4 teleta, skupaj 494 komadov. Povprečne cene so bile: debeli voli kg žive teže 11.25—11.75 Din, poldebili 10 do 11, plemenski 9.50—10, klavne krave 9.75—10.75, plemenske 7.50—9.25, krave za klobasarje 5.75—7, molzne krave 7—9.75, breje 7—9.75, mlada živina 10.50—11.25, teleta 25—27.50, prodano je bilo 128 komadov.

Cene za ameriansko blago. Po nemških statističnih podatkih se je indeksna številka za ameriansko blago tekom meseca decembra zvišala od 162.6 na 172.2 točk. Najnižje je stala v povojni dobi v mesecu maju 1924, ko je izkazovala le 131 točk.

Sladkor. V Trstu je tendenca na sladkornem trgu slaba. Kupci se ne oglašajo, dasi so cene padle, ker se domneva, da se bodo cene še nadalje znižale. Češki sladkor prihaja malo v poštev, pač pa jugoslovanski in ogrski. Blago notira za 1000 kg franko Trst prompt v angl. funtih: Drobni sladkor 16.10—17, normalni kristalni 16.25—17, fini kristalni 17.15 do 18, v kockah prompt in za jan.-marec 18.10—18.15. Ako računimo funt po 302 Din, stane 1 kg sladkorja v kockah v Trstu 5.46, s carino, trošarino in prevoznino v Beograd postavljen pa 15 Din 60 para, dočim prodaja kartel naših sladkornih tovarn ta sladkor po 16 Din. Ako se pa računi funt po 270 Din, bi stal en kg tržaškega sladkorja v kockah v Beogradu 15 Din in še manj, domači

sladkor pa po 16 Din. Logična posledica tega dejstva je, da bo moral kartel cene v doglednem času znižati.

Dunajski goveji sejem (12. t. m.). Dogon 2870 komadov; od tega je bilo iz Jugoslavije 39. Promet je bil spočetka živahen, pozneje pa je popustil. Zato so tudi cene nazadovale za 500—1000 aK pri kg. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: voli 12.5—20, biki 13—17.5, krave 12—16, slaba živina 7—12.

MEDNARODNE CENE ŽELEZA 1913—1924.

Časopis »Wirtschaft und Statistik« je sestavil seznam cen železa v največjih treh državah produkcije, v Severni Ameriki, Angliji in Nemčiji. Seznam obsega leta 1913—1924. Nemške cene so bile pred vojsko nad ameriški in angleški in so ostale nekoliko do leta 1916. na predvojni višini. Prekoračile so jo šele od začetka 1917 naprej. Seznam je v zlatih markah in za tono.

Leto	Nemčija	Anglija	Amerika
1913	74.50	59.80	61.60
1914	70.10	52.00	55.40
1915	72.10	63.20	56.10
1916	69.00	84.60	77.20
1917	79.90	89.80	165.60
1918	101.60	93.50	150.90
1919	107.30	124.80	132.90
1920	120.90	157.70	183.30
1921	81.90	110.90	110.30
1922	68.80	82.80	98.90
1923	108.60	102.40	115.20
1924 ¹	92.96	80.87	98.90

Pozneje so se nemške cene skušale prilagoditi angleškim. Ta proces je trajal do poletja 1923; tedaj so se nemške cene vsled stabilne vrednote odločile od angleških, so se dvignile čez svetovnotržno ceno, so šle nato spet nekoliko nazaj, a so od pomladi 1924 spet nad cenami svetovnega trga.

¹ 11 mesecev.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 6. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave železne pločevine, glede dobave okroglega železa in glede dobave ploščatega železa. — Dne 7. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih tiskovin; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave gumijevih cevi ter glede dobave bombažnih odpadkov za čiščenje lokomotiv. — Predmetni oglasi za natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja lesa (okolu 5000 m³) se bo vršila pri šumski upravi v Srednjem pri Sarajevu dne 7. februarja t. l. Predmetni oglas za natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega spomenika
Pouk v voženju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Teof n 913 Na malo

Opalograph

popolnoma nov, samo dvakrat
rabljen, se prodaja po
nizki ceni. — Tozadavne po-
nudbe je poslati na naslov:
»ZORA« dr. z o. z., Ljubljana,
Kralja Petra trg šte. 2.

Tvornica „SVETLIN“

priporoča svoje prvovrstne kemične izdelke, kakor
„SVETLIN“ la in „MARICA“ krema za čevlje
„SVETLIN“ vazelinska mast za usnje
„SVETLIN“ voščilo la, belo in rumeno

Pisarna in zaloga: LJUBLJANA, Vegova ulica št. 2

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.
Telefon 913

Oglašajte v Trgovskem listu.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago

raznoversno žganje
moko in
deželne pridelke
raznoversno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!